

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3651/2022
20.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милић Милић, адвокат из ..., против тужених Основне школе „Петар Лековић“ из Пожеге, коју заступа Општинско правобранилаштво Општине Пожега и Републике Србије - Министарство просвете, науке и технолошког развоја Београд, Школска управа Ужице, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Ужицу, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 884/22 од 06.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 20.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 884/22 од 06.04.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П1 30/21 од 22.12.2021. године, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да у Основној школи „Петар Лековић“ у Пожеги постоји упражњено радно место ..., да су се стекли законом предвиђени услови да тужена школа преузме на рад тужилу и са истом закључи уговор о раду са допуном норме, радним ангажовањем од 50% на радном месту ..., која истовремено у наведеном смислу и замењује сагласност тужене Републике Србије – Министарство просвете, науке и технолошког развоја Београд, Школска управа Ужице, у року од осам дана по правноснажности пресуде, а у противном ова пресуда тужилу представља основ за остваривање свих права по основу радног односа и рада са непуним нормом од 50% код тужене Основне школе „Петар Лековић“ у Пожеги. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 884/22 од 06.04.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Пожеги П1 30/21 од 22.12.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се обавезу тужени да јој накнаде трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена ОШ „Петар Лековић“ из Пожеге је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиље дозвољена по члану 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11...18/20), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је по занимању ..., запослена је у Основној школи „Вук Караџић“ Каона са 50% радног времена на неодређено време, на радном месту ... – ..., а до 31.08.2020. године радила је на одређено време у Основној школи „Марко Пајић“ у Вичи, на истом радном месту са 50% радног времена, те јој је престао радни однос у тој школи, због истека рока на који је заснован. У школској 2020/2021 години, на листи слободних радних места Министарства просвете, науке и технолошког развоја у туженој ОШ „Петар Лековић“ из Пожеге је постојало упражњено радно место ... – ... са 100% радног времена. Тужиља је дана 24.08.2020. године туженој школи поднела захтев ради допуне норме од 50% јер је у матичној школи радила са непуним радним временом и налазила се на листи запослених са непуним нормом. У моменту када је поднела захтев за допуну норме на територији Школске управе Чачак директор тужене школе је дописом од 27.08.2020. године, тражио од тужиље да достави мишљење радне подгрупе за ангажовање запослених у образовању из Школских управа Ужице и Чачак. Школска управа у Чачку је дана 02.09.2020. године, дала сагласност за преузимање тужиље са листе запослених са непуним радним временом у туженој школи, на 50% радног времена на неодређено време. Школска управа у Ужицу је дописом од 31.08.2020. године обавестила тужиљу да употпуни захтев за допуну норме директору школе у којој постоји слободно радно место које је исти дужан да размотри и реши у складу са законом. Након тога, тужиља је дана 14.09.2020. године, поново упутила туженој захтев за допуну норме од 50%, поводом чега је директор тужене дана 21.09.2020. године тужиљи доставио одговор да је сагласан да се тужиљи одобри допуна норме (50%) на радном месту ... – ..., да је на основу стручног упутства за поступање приликом ангажовања запослених у установама образовања и васпитања у школској 2020/2021. години, неопходно да Школска управа у Ужицу да сагласност за преузимање. Тужиља се писаним захтевом поново обратила Школској управи у Ужицу за давање сагласности за њено преузимање након чега је наведена Радна подгрупа дана 05.11.2020. године дала обавештење да није сагласна са захтевом тужиље за њено преузимање на тражено радно место, јер на територији Школске управе у Чачку на којој је тужиља засновала радни однос постоје упражњена радна места ..., да се нису стекли услови за давање сагласности за заснивање радног односа на територији Школске управе у Ужицу. Пошто није добила

сагласност Школске управе у Ужицу, тужила се дана 26.11.2020. године, писаним путем поново обратила туженој школи са захтевом да размотри њен захтев за допуну норме у вези чега је тужена школа доставила тужилји одговор да директор тужене не улази у оправданост разлога за одбијање сагласности која је навела радна подгрупа при Школској управи у Ужицу, те да ће школа позитивно одговорити њеном захтеву уколико добије неопходну сагласност. Тужила се захтевом за преузимање на радно место ... у туженој школи обратила и посебној Радној групи за праћење ангажовања запослених у Београду при Министарству просвете, науке и технолошког развоја, која је тужилју дописом од 23.12.2020. године обавестила да није сагласна са захтевом запослене за преузимање на радном месту ... у туженој школи на 50% радног времена, те да је потребно да се тужила прво обрати Радној подгрупи Школске управе у Чачку ради решавања њеног ангажовања на територији те управе, а уколико се то не може остварити да се обрати Радној подгрупи Школске управе у Ужицу. Наведено обавештење достављено је туженој дана 14.01.2021. године. Тужила није поступила по налогу посебне радне групе за праћење ангажовања запослених и није се обратила Школској управи у Чачку ради решавања свог радног ангажовања на територији те управе.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили као неоснован тужбени захтев тужилје.

По оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови применили материјално право.

Одредбом члана 153. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања, прописано је да запослени који је у установи у радном односу на неодређено време, а за чијим радом је у потпуности престала потреба, сматра се нераспоређеним и остварује право на преузимање са листе, а ставом 5. је прописано да запослени за чијим радом је делимично престала потреба и запослени који је засновао радни однос са непуним радним временом, стављањем на листу запослених са које се врши преузимање остварује право на преузимање са листе и не остварује друга права која има запослени за чијим радом је у потпуности престала потреба, а ставом 6. је прописано да посебна радна група коју образује министар, прати и контролише преузимање са листе и даје мишљење о оправданости разлога одбијања преузимања са листе из става 4. овог члана.

Чланом 5. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015... 123/2022), прописано је, да пре почетка школске године а најкасније до 25. августа, директори установа достављају надлежној школској управи: 1. листу запослених за чијим радом је у потпуности или делимично престала потреба у текућој школској години и у претходном периоду, 2. листу запослених који су засновали радни однос са непуним радним временом у текућој школској години и у претходном периоду и 3. листу слободних радних места. Ставом 2. је прописано да запослени који на лични захтев прекине радни однос у одређеној установи не пријављује се на листе запослених из става 1. овог члана. Ставом 3. је прописано да наведене листе осим послодавца потписују овлашћени представници репрезентативних синдиката школе. Ставом 4. је прописано да уколико листе нису потписане од стране овлашћених представника

репрезентативних синдиката директор је дужан да на листи наведе разлоге због којих то није учинио. Ставом 5. је прописано да пре почетка школске године радне подгрупе при надлежним школским управама утврђују листу из става 1. овог члана. Ставом 6. је прописано да преузимање се врши следећим редоследом: 1. на основу преузимања запосленог са листе запослених за чијим радом је у потпуности или делимично престала потреба следећим редом: из установе, са територије општине, града, надлежне школске управе и других школских управа, 2. запослени који су засновали радни однос са непуним радним временом у тој установи, 3. запослени који су засновали радни однос са непуним радним временом у установама на територији надлежне школске управе, 4. запослени који су засновали радни однос са непуним радним временом из других школских управа уз сагласност радних подгрупа при школским управама. Ставом 7. је прописано да министар образује посебну радну групу и радне подгрупе при свакој школској управи у складу са законом.

У конкретном случају тужила се захтевима за допуну норме од 50% обраћала туженој школи, као и надлежним школским управама у Чачку и Ужицу. У таквој ситуацији, а сходно цитираним одредбама материјалног права, неопходно је постојање сагласности свих наведених органа имајући у виду да је преузимање запосленог са листе у смислу члана 5. став 3. Посебног колективног уговора могуће само уз сагласност школских управа, а који услов у конкретном случају није испуњен, јер поменута сагласност није дата од стране за то овлашћеног радног тела – Школске управе у Ужицу, па је и по оцени овог суда, супротно ревизијским наводима, тужбени захтев тужиле правилно одбијен као неоснован.

Осим наведеног, тужила је морала захтевом за допуну норме прво да се обрати Радној подгрупи Школске управе у Чачку, ради решавања њеног ангажовања на територији те управе, па тек уколико се то не може остварити да се обрати Радној подгрупи Школске управе у Ужицу, што иста није учинила, па по оцени овога суда тужилина права из радног односа поступањем тужених у наведеној ситуацији ничим нису повређена.

Правилно су нашли нижестепени судови да није у надлежности суда да судском пресудом налаже послодавцу – установи образовања да закључи уговор о раду за поуну одређеног радног места, јер је то у домену аутономије послодавца у оквиру законских норми које регулишу послове за заснивање радног односа у установама образовања и васпитања, па у том смислу судска одлука не може да замењује сагласност надлежне школске управе у поступку преузимања запосленог са листе, па како је тужбени захтев тужиле одбијен, за тужилу настају исте правне последице, те је овај суд одлучио као у изреци без укидања одлука нижестепених судова у овом делу.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Тужиља није успела у поступку по ревизији па нема право на трошкове ревизијског поступка за састав ревизије у смислу члана 165 став 1 ЗПП.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић